

#### مقدمه

آمارهای بودجه از سال ۱۲۸۹ هجری شمسی، با تنظیم بودجه دولت توسط وزارت دارایی شکل گرفت و تا سال ۱۳۴۲ برحسب درآمد و هزینه دستگاهها ارائه می‌شد. از سال ۱۳۴۲، تهیه بودجه برنامه‌ای به سازمان برنامه و سپس به سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی محول شده است. آمارهای مندرج در این فصل شامل درآمدهای عمومی استانی، عملکرد اعتبارات جاری و عمرانی استان می‌باشد که از دفتر هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان تهران اخذ گردیده است. قابل ذکر است که عناوین درآمدی استان از سال ۱۳۸۲ تغییر کرده که طبقه بندی جدید آن در جداول آورده شده است. همچنین از سال ۱۳۹۵ عناوین فصول امور استان نیز تغییر نموده است که در جداول مربوطه ارائه شده است.

#### تعاریف مفاهیم

**بودجه کل دولت:** برنامه مالی دولت است که برای یک سال مالی که منطبق برسال تقویمی است، تهیه می‌شود و شامل بودجه عمومی دولت، بودجه بانکها و شرکت‌های دولتی و بودجه مؤسسات انتفاعی وابسته به دولت می‌باشد.

**بودجه عمومی دولت:** بودجه‌ای است که در آن، برای اجرای برنامه سالانه، منابع مالی لازم پیش‌بینی و اعتبارات هزینه‌ای

(جاری) و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) دستگاه‌های اجرایی، تعیین می‌شود.

**بودجه مصوب و قطعی:** بودجه هر سال مالی، در سال قبل از آن توسط سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور برآورد و به هیأت وزیران پیشنهاد، و طی لایحه بودجه، تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود که پس از بحث و بررسی، به عنوان قانون بودجه مورد تصویب قرار می‌گیرد و قبل از شروع سال جدید، برای اجرا به دولت ابلاغ می‌گردد (مصوب اول یا برآورد). با توجه به بروز تغییرات در شرایط اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور و ایجاد برخی نوسانات در مقدار دریافتی‌ها و پرداختی‌ها، بودجه دستگاهها و سازمانها، با اعمال تغییراتی، به عنوان لایحه متمم قانون بودجه، توسط دولت به مجلس شورای اسلامی تقدیم می‌شود که قبل از پایان سال مورد نظر، تصویب می‌گردد (مصوب دوم). پس از پایان هر سال مالی، با توجه به قطعیت مقدار دریافتی‌ها و عملکرد پرداختی‌ها توسط خزانه، بودجه قطعی دولت مشخص می‌شود.

**پرداختی‌های بودجه عمومی دولت:** عبارت از کل هزینه‌های انجام شده توسط دولت اعم از هزینه‌ای (جاری) و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی) از

همچنین هزینه نگهداری سطح فعالیت های اقتصادی و اجتماعی دولت پیش‌بینی می‌شود.

**مالیات:** عبارت است از پرداخت‌های اجباری و بلاعوض اشخاص حقیقی و حقوقی به دولت که مطابق قانون و در جهت اعمال حاکمیت و تأمین مصارف عمومی صورت می‌گیرد.

**طرح:** مجموعه‌ای از عملیات و خدمات مشخص که با هزینه معین، در یک دوره زمانی معین، برای رسیدن به اهداف مشخص انجام می‌گیرد.

**طرح‌های ملی:** مجموعه طرح‌هایی است که جنبه استراتژیک دارد و از لحاظ سرمایه‌گذاری، بزرگ و از نظر تکنولوژی، پیچیده می‌باشد و اثرات مترتب بر اجرای آن نیز از حد یک منطقه بیش‌تر است.

**طرح‌های استانی:** مجموعه طرح‌هایی است که برنامه‌ریزی آن در محل و اجرای آن با استفاده از امکانات مشترک محلی و ملی، در استان امکان‌پذیر باشد.

#### گزیده اطلاعات

در سال ۱۳۹۶ درآمدهای عمومی دولت در استان بیش از ۴۲۹ هزار میلیارد ریال بوده است.

عملکرد اعتبارات هزینه ای دستگاه های اجرایی در استان از محل درآمد عمومی در سال ۱۳۹۶ حدود ۶۷۰۷ میلیارد ریال بوده است که در مقایسه با سال قبل حدود ۲۵ درصد افزایش نشان می دهد. همچنین عملکرد اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای در استان در سال ۱۳۹۶ حدود ۱۰۸۴۳ میلیارد ریال بوده است. از مجموع عملکرد اعتبارات تملک دارایی های سرمایه ای، فصلهای آموزش و پرورش عمومی، آب و فاضلاب، منابع آب و حمل و نقل به ترتیب با ۳۰/۱ درصد، ۲۱/۳ درصد، ۱۹/۴ درصد و ۷/۵ درصد، بیشترین سهم را در مجموع اعتبارات داشته اند.

محل درآمدهای عمومی و اختصاصی در مدت یک سال مالی است.

**دریافتی‌های بودجه عمومی دولت:** تمامی وجوه تحت عنوان درآمد عمومی و درآمد اختصاصی، سایر منابع تأمین اعتبار و سایر وجوهی که به موجب قانون باید در حساب‌های خزانه‌داری کل متمرکز شود، دریافتی‌های بودجه عمومی دولت را تشکیل می‌دهد.

**درآمد عمومی:** عبارت است از درآمد وزارتخانه‌ها، مؤسسات دولتی و مالیات و سود سهام شرکت‌های دولتی و درآمد حاصل از انحصارات و مالکیت و سایر درآمدهایی که در قانون بودجه کل کشور تحت عنوان درآمد عمومی منظور می‌شود.

**درآمد اختصاصی:** عبارت از درآمدهایی است که به موجب قانون برای مصرف یا مصارف خاص در بودجه کل کشور، تحت عنوان درآمد اختصاصی منظور می‌شود.

**اعتبار:** عبارت از مبلغی است که برای مصرف یا مصارف معین به منظور نیل به اهداف مشخص و اجرای برنامه‌های دولت، به تصویب مجلس شورای اسلامی می‌رسد.

**اعتبار تملک دارایی‌های سرمایه‌ای (عمرانی):** منظور اعتبار، مجموعه عملیات و خدمات مشخصی است که بر اساس مطالعات توجیهی، فنی، اقتصادی و اجتماعی که توسط دستگاه اجرایی انجام می‌شود، طی مدت معین و با اعتبار معین برای تحقق بخشیدن به هدف‌های برنامه توسعه پنج ساله به صورت سرمایه‌گذاری ثابت یا مطالعه برای ایجاد دارایی سرمایه‌ای اجرا می‌گردد و منابع مورد نیاز اجرای آن از محل اعتبارات مربوط به تملک دارایی‌های سرمایه‌ای تأمین می‌شود و به دو نوع انتفاعی و غیرانتفاعی تقسیم می‌گردد.

**اعتبارات هزینه‌ای (جاری):** منظور اعتباراتی است که در برنامه عمرانی پنج ساله، به صورت کلی و در بودجه عمومی دولت به تفکیک، برای تأمین هزینه‌های جاری دولت و